

*Дядченко Олена Вікторівна,
здобувач кафедри педагогічної
майстерності вчителів початкових класів
та вихователів дошкільних закладів
Республіканського вищого навчального закладу
«Кримський гуманітарний університет» (м. Ялта)*

Постановка проблеми. Розвиток академічної мобільності студентів, як один із інструментів Болонського процесу, відкриває нові можливості не тільки для самої освіти, але також для формування європейського ринку праці й єдиного технологічного простору, які будуть забезпечені високваліфікованими, мобільними фахівцями.

Ступінь розробленості проблеми. Науковцями досліджено питання професійної підготовки майбутніх учителів іноземної мови з урахуванням існуючих моделей міжнародного співробітництва та безпосередньо академічної мобільності (М. Бриньов, Н. Гуляєва, Л. Зновенко, Д. Каллен, А. Коропченко, Г. Луттіхолт, Є. Павленко, Є. Підкладнюк, С. Ункович, Р. Чуянов, А. Шеремет) [1; 2]. Водночас проблема формування академічної мобільності майбутніх учителів іноземної мови залишається недостатньо вивченою.

Мета статті полягає у визначенні ефективних форм роботи з формування академічної мобільності майбутніх учителів іноземної мови.

Виклад основного матеріалу. Академічну мобільність ми розглядаємо як особистісне новоутворення, яке є результатом діяльності суб'єкта освітнього процесу, що передбачає проектування і реалізацію студентом індивідуального освітнього маршруту з урахуванням специфіки обраної професії, тенденцій розвитку ринку праці, досвіду роботи і тенденцій розвитку міжнародних і національних освітніх систем.

З-поміж ефективних форм роботи на адаптивно-професійному рівні визначено такі:

- робота з інформаційними порталами міжнародних відділів;
- робота з банком даних «Програми студентського обміну»;
- обробка різних інформаційних джерел з метою одержання знань про академічну мобільність;
- семінарські заняття з курсу «Лінгвокраїнознавство»;
- спецкурс «Глобальне освітнє середовище»;
- міжнародні Інтернет-конференції;
- круглий стіл «Академічна мобільність: за і проти»;
- знайомство з культурою і традиціями англомовних країн;
- мережевий проект «Відкриті кордони»;
- розроблення маршруту академічної мобільності студента;
- літературна вітальня.

На репродуктивно-демонстраційному етапі роботи майбутнім учителям іноземної мови пропонували такі форми:

- студентський обмін;
- тренінги толерантної взаємодії;
- ситуативне моделювання;
- комунікативні ситуації ділового спілкування;
- проблемні ситуації;
- інтерактивні завдання;
- вебквест.

У межах професійно-продуктивного етапу роботи зі студентами проводили такі форми:

- розробка творчих проєктів;
- створення інтерактивних презентацій іноземною мовою;
- творчий звіт студентів-учасників програм обміну;
- обмін досвідом студентів-учасників програм обміну;
- фотоквест студентів-учасників програм обміну;
- нарис «Світ. Україна. Я»;
- майстер-клас «Майбутні патріоти»;
- майстер-клас «Написання заявки на участь у програмі студентського обміну»;
- презентація «Країна, в якій я хотів би навчатися»;
- брифінг «Навчання за кордоном»;
- клуб досвідообміну «Я навчався за кордоном»;
- тренінг «21 спосіб як знайти необхідно програму студентського обміну»;
- круглий стіл «Нормативно-правове забезпечення академічної мобільності»;
- ведення портфоліо академічної мобільності;
- міні-лекція «Шляхи отримання міжнародного студентського квитка»;
- броунівський рух «Що ти знаєш про міжнародну раду студентських обмінів IREX»;
- фотозвіт учасників, які повернулися з закордонних освітніх поїздок;
- конкурс есе «Для чого я хочу навчатися за кордоном»;
- семінар-практикум з заповнення документації для подання заявки на участь у програмі обміну;
- ситуаційне моделювання «Я - толерантний студент-мігрант»;
- організація ярмарки програм студентського обміну;
- культурологічна відеоекскурсія по університетах світу;
- оформлення Google-рефлексивної карти (за допомогою документів системи сторити банк даних за вивченими програмами обміну).

Презентуємо як здійснювалась така форма роботи, як інформаційне забезпечення мобільності. Розвиток у вузі системи інформування про можливості академічної мобільності та залучення студентів, викладачів і співробітників вузів як потенційних учасників, а також інформування про проблеми, пов'язані з академічною мобільністю, має стати одним із основних заходів щодо підтримки і розвитку мобільності. Необхідне створення постійно діючої багаторівневої спеціалізованої інформаційної мережі, що служить інтегратором і розповсюджувачем достовірної та повної інформації для всіх учасників процесу. Для цього рекомендується проводити регулярні інформаційні семінари, на яких

співробітники УМЗ розповідають про можливості академічної мобільності, сесії за певними грантовими і обмінними програмами, зустрічі зі співробітниками консульств і посольств про можливості навчання за кордоном. На сайті вузу є сторінка, де виставлені всі поточні грантові програми та обмінні програми, з умовами участі в них.

Також у вузі рекомендується наявність спеціального стенду, на якому щотижня повинна оновлюватися інформація про поточні програми академічної мобільності.

Для інформування учасників зворотної мобільності має бути розроблений комплект інформаційних матеріалів іноземними мовами, насамперед, англійською. Інформацію рекомендується розміщувати на сайті вузу в інтернет, поширювати у формі буклетів, фільмів, презентацій у партнерських ВНЗ або через агентські мережі.

Однією з ефективних форм роботи було знайомство з культурою англомовних країн. Для людей, які збираються подорожувати по світу особливо важливо знати мову, звичаї, традиції тієї країни, яку вони збираються відвідати. Однією з головних традицій більшості держав світу є святкування свого національного свята. У США – День незалежності, у Німеччині два національні свята – День визволення і День республіки. У нашій країні – День суверенітету.

Будучи острівною державою, Британія довгий час впливала на політичний і соціально-економічний розвиток інших держав. Проводячи гнучку політику, Британія зуміла брати участь у більшості міжнародних військових конфліктів, не допустивши військових дій на своїй території. Все це сприяло розвитку високого рівня життя і добробуту англійського народу. Англійці не відчували особливої потреби в національному самоствердженні і в спеціальному дні для триумфу з приводу того, що вони – британці.

В останні роки існування Британської імперії був введений День імперії, але відзначався він недовго, а вихідним був лише для школярів і вчителів. У 1958 році його замінив День Співдружності, який з 1966 року відзначається в червні як офіційний день народження монарха. Але національне свято все-таки необхідне для офіційних цілей – так, за кордоном послам необхідно влаштовувати прийоми на честь дня своєї країни, вони виступають по телебаченню тієї країни, де представляють свою батьківщину.

У Великобританії люди дуже люблять спорт. Спорт є частиною їхнього життя. В Англії є дві найбільш популярні гри: футбол і крикет. Футбол є найбільш популярним видом спорту в Об'єднаному Королівстві. Англія, Уельс, Шотландія і Північна Ірландія мають власні футбольні ліги і національні збірні. У футбол грають у суботу в другій половині дня в період з серпня по квітень. Фінал Кубка грають на стадіоні «Уемблі» (Лондон) у травні. Шотландська національна гра – гольф – зародилася в XV столітті. Найбільш відомий у світі для гри в гольф Королівський і Давній Клуб, що знаходиться на Андріївській галявині.

Висновки. Отже, ефективними формами роботи з формування академічної мобільності майбутніх учителів іноземної мови були такі: робота з інформаційними порталами міжнародних відділів; обробка різних інформаційних джерел з метою одержання знань про академічну мобільність; семінарські заняття з курсу «Лінгвокраїнознавство»; спецкурс «Глобальне освітнє середовище»; міжнародні Інтернет-конференції; круглий стіл «Академічна мобільність: за і проти»; знайомство з культурою і традиціями англомовних країн; мережевий проект «Відкриті кордони»; літературна вітальня; студентський обмін; тренінги толерантної взаємодії; ситуативне моделювання; комунікативні ситуації ділового спілкування; проблемні ситуації; інтерактивні завдання; вебквест; розробка творчих проектів; створення інтерактивних презентацій іноземною мовою; творчий звіт студентів-учасників програм обміну; обмін досвідом студентів-учасників програм обміну; фотоквест студентів-учасників програм обміну; нарис «Світ. Україна. Я»; майстер-клас «Майбутні патріоти».

Перспективи подальшого дослідження вбачаємо в розробці дидактико-методичного супроводу з метою реалізації ефективних форм роботи з формування академічної мобільності майбутніх учителів іноземної мови.

Резюме. У статті визначено ефективні форми роботи з формування академічної мобільності майбутніх учителів іноземної мови, зокрема такі: робота з інформаційними порталами міжнародних відділів; обробка різних інформаційних джерел з метою одержання знань про академічну мобільність; семінарські заняття з курсу «Лінгвокраїнознавство»; спецкурс «Глобальне освітнє середовище»; міжнародні Інтернет-конференції; круглий стіл «Академічна мобільність: за і проти»; знайомство з культурою і традиціями англомовних країн; мережевий проект «Відкриті кордони»; літературна вітальня; студентський обмін; тренінги толерантної взаємодії; ситуативне моделювання; комунікативні ситуації ділового спілкування; проблемні ситуації; інтерактивні завдання; вебквест; розробка творчих проектів; створення інтерактивних презентацій іноземною мовою; творчий звіт студентів-учасників програм обміну; обмін досвідом студентів-учасників програм обміну; фотоквест студентів-учасників програм обміну; нарис «Світ. Україна. Я»; майстер-клас «Майбутні патріоти». **Ключові слова:** академічна мобільність, майбутні вчителі іноземної мови, ефективні форми роботи з формування академічної мобільності.

Резюме. В статье определены эффективные формы работы по формированию академической мобильности будущих учителей иностранного языка, в частности такие: работа с информационными порталами международных отделов; обработка различных информационных источников с целью получения знаний об академической мобильности; семинарские занятия по курсу «Лингвострановедение»; спецкурс «Глобальная образовательная среда»; международные Интернет-конференции; круглый стол «Академическая мобильность: за и против»; знакомство с культурой и традициями англоязычных стран; сетевой проект «Открытые границы»; литературная гостинная; студенческий обмен; тренинги толерантного взаимодействия; ситуативное моделирование; коммуникативные ситуации делового общения; проблемные ситуации; интерактивные задания; вебквест; разработка творческих проектов; создание интерактивных презентаций на иностранном языке; творческий отчет студентов-участников программ обмена; обмен опытом студентов-участников программ обмена; фотоквест студентов-участников программ обмена; очерк «Мир. Украина. Я»; мастер-класс «Будущие патриоты». **Ключевые слова:** академическая мобильность, будущие учителя иностранного языка, эффективные формы работы по формированию академической мобильности.

Summary. The article outlines effective ways of working with the formation of academic mobility future foreign language teachers, such as: working with information portals international departments, processing different information sources in order to obtain knowledge about academic mobility; seminars on the course «Lingvostranovedenie»; special course «Global learning environments»; international Internet conference, round table «Academic mobility: Pros and Cons»; familiarity with the culture and traditions of the English-speaking countries; networking project «Open Borders»; literary living, student exchanges, training tolerant interaction, situational modeling communicative situation networking, problematic situation, interactive tasks; webkvest, develop creative projects, creating interactive presentations in a foreign language, creative report participating students exchange programs, exchange of experience participating students exchange programs; fotokvest participating students exchange programs; essay «The World. Ukraine. I»; workshop «Future patriots». **Keywords:** academic mobility, future teachers of foreign languages, effective ways of working with the formation of academic mobility.

Література

1. Бринёв Н. С., Чуянов Р. А. Академическая мобильность студентов как фактор развития процесса интернационализации образования. – <http://www.prof.msu.ru/publ/omsk2/o60.htm>
2. Гуляева Н. М. Мобільність викладачів і студентів: проблеми та орієнтири / Н. М Гуляева // Матеріали VI щорічної міжнародної конференції «Розбудова менеджмент-освіти в Україні» (17 лют. 2005 р., м. Дніпропетровськ). – К.: Навч.-метод. центр «Консорціум із удосконалення менеджмент-освіти в Україні», 2005. – С. 39–44.